

เลขที่.....

แบบรายงานการเข้าร่วมประชุม/ อบรม/สัมมนา/ ศึกษาดูงาน

 รายบุคคล   กลุ่มบุคคล

ชื่อ - นามสกุล : นางสาวจิตรา รัตนสิน	ตำแหน่ง : บรรณารักษ์
ชื่อ - นามสกุล : นางสาวศุภลักษณ์ ผลแก้ว	ตำแหน่ง : บรรณารักษ์
สังกัดฝ่าย / ส่วนงาน : ห้องสมุดองค์กรฯ	
ชื่อหลักสูตร	โครงการพลิกโฉมมหาวิทยาลัย (Reinventing University) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ "การประเมินผลกระทบทางสังคม (Social Impact Assessment : SIA) และการประเมินผลตอบแทนทางสังคม (Social Return on Investment : SROI)"
วัน/เดือน/ปี	19 กุมภาพันธ์.2567
สถานที่จัด	ส่วนกิจการเพื่อสังคม สำนักงานอธิการบดี
หน่วยงานผู้จัด	สถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย
ค่าใช้จ่าย	☒ ไม่มี ☐ มี จำนวน ..... บาท เบิกจ่ายจากงบประมาณ ☐ แผ่นดิน ☐ เงินรายได้ ☐ งบอื่นๆ (ระบุ)
ใบเกียรติบัตร/ วุฒิบัตร	☐ ได้รับ ☐ ไม่ได้รับ เนื่องจาก..... ☒ ไม่มี

สรุปสาระสำคัญ

การประเมินผลกระทบทางสังคม (Social Impact Assessment : SIA) และการประเมินผลตอบแทนทางสังคม (Social Return on Investment : SROI)

SIA : Social Impact Assessment

Social impacts การเปลี่ยนแปลงสังคมและสิ่งแวดล้อมด้วยการสร้างกิจกรรมและการลงทุน

The social impact creation cycle เริ่มต้นที่ ท่านจะลงทุนอย่างไร ปัญหาอะไรที่ท่านสนใจ ท่านจะมีขั้นตอนในการทำอะไร ท่านจะวัดความสำเร็จอย่างไร ท่านจะเพิ่มหรือขยายผลกระทบอย่างไร

Social Impact Assessment เริ่มที่ ปัจจัยนำเข้า กิจกรรม ผลผลิต ผลลัพธ์จากการต่อยอดผลผลิตผลกระทบ

SROI : Social Return on Investment

What and Why?

What : วิเคราะห์ผลประโยชน์สุทธิที่เกิดขึ้นแก่สังคมหลังจากที่โครงการถูกขับเคลื่อน จะพิจารณาใน 3 ประเด็น ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

Why : ช่วยตีความ “คุณค่า” ของโครงการหรือความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเป็น “มูลค่า” ทางการเงินเพื่อให้มีความง่ายต่อการสื่อสารคุณค่าของบริษัทแก่สังคมและหน่วยงานผู้จัดสรรทุน อีกทั้งยังบอกได้ว่าเงินลงทุนแต่ละบาทนั้นสังคมจะได้ผลตอบแทนเท่าไร

SROI ช่วยให้องค์กรวัดผลกระทบที่มีต่อ Stakeholders ทั้งใกล้และไกลขององค์กรด้วยค่าของ SROI ซึ่งให้เห็นว่าโครงการมีผลการดำเนินงานทั้งในมิติ Financial และ Non-Financial ดีเพียงใด ต้องปรับปรุงอะไรหรือไม่ อย่างไร

6 ขั้นตอนการประเมินผลตอบแทนทางสังคม

1. กำหนดผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญ ใครที่จะมีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการประเมินและแต่ละคนเกี่ยวข้องอย่างไรบ้าง มีกลุ่มคนใดบ้างที่ได้รับผลกระทบจากโครงการ

ให้พิจารณาจากกลุ่มคนที่ได้รับผลกระทบจากโครงการมากที่สุด และต้องเป็นกลุ่มคนที่รับผลกระทบทั้งในเชิงบวกและลบ การเข้าถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีวิธีการดังต่อไปนี้

1. การรวมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาที่เดียวกันและสอบถามโดยตรง
2. การทำ workshop แบบไม่เป็นทางการและใช้ flipchart ในการบันทึกคำตอบ
3. การโทรติดต่อตัวแทนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักเพื่อได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องใช้ในการวิเคราะห์
4. การส่งอีเมลสั้นๆ ให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักเพื่อขอข้อมูล
5. การจัดกิจกรรมทางสังคมโดยให้พนักงานผู้ทำการวิเคราะห์สอบพูดคุยกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก
6. การสัมภาษณ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแบบตัวต่อตัว

การเก็บข้อมูล สัมภาษณ์ Stakeholder เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน และตรงกับบริบทความเป็นจริงของพื้นที่ที่ได้ขับเคลื่อนโครงการ เลือก Key person จาก Stakeholder เพื่อสัมภาษณ์เชิงลึก ต้องเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่โครงการ รับรู้ข้อมูลของโครงการ การตั้งคำถามเพื่อให้ได้ข้อมูล ไม่มีคำถามปลายปิดที่ตายตัว ขึ้นอยู่กับบริบทและพื้นที่ของโครงการคำถามต้องได้มาซึ่งข้อมูลการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ เช่น รายได้ อาชีพ วิถีชีวิต สุขภาพ สิ่งแวดล้อม

2. สร้างห่วงโซ่เชื่อมโยงผลลัพธ์ (Mapping outcome) สร้างห่วงโซ่เชื่อมโยงผลลัพธ์ผ่านการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อนำไปพัฒนาเป็นเส้นทางผลกระทบทางสังคม (Social impact pathway) ซึ่งประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้

1. Input ได้แก่ เงินทุน แรงงาน เครื่องจักร องค์ความรู้ บุคลากร/ผู้เชี่ยวชาญ เวลา
2. Activities การดำเนินงาน วิธีการต่อบริการ ประสงค์ กิจกรรมหลักที่ทำให้เกิดผลผลิตซึ่งจะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ
3. Output ผลผลิตสุดท้ายที่เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือกิจกรรม
4. Outcome การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการยอมรับและนำผลลัพธ์จากโครงการหรือกิจกรรมมาใช้ประโยชน์
5. Impact ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ เช่น เปลี่ยนแปลงด้านรายได้ เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านต้นทุน ลดค่าใช้จ่าย ผลประโยชน์ทางสังคม เช่น คุณภาพชีวิต ความเข้มแข็งของชุมชน การแพร่กระจายองค์ความรู้ทางวิชาการ สิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น

3. กำหนดตัวชี้วัดและประเมินคุณค่าผลลัพธ์ (Developing outcome indicators) การค้นหาข้อมูลเพื่อดูผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากโครงการและให้มูลค่ากับผลลัพธ์นั้นๆ

ตัวชี้วัดสามารถกำหนดได้โดยดูจากผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นของโครงการ เช่น

ผลลัพธ์ของโครงการ คือ มีสุขภาพดีขึ้น ตัวชี้วัด Indicators คือ ค่าใช้จ่ายในการพบแพทย์ลดลง

ผลลัพธ์ของโครงการ คือ มีทักษะเพิ่มขึ้น ตัวชี้วัด Indicators คือ มูลค่าคอร์สเรียนในทักษะนั้นๆ

ผลลัพธ์ของโครงการ คือ สมาชิกของโครงการนำองค์ความรู้ไปต่อยอดเพื่อสร้างรายได้ ตัวชี้วัด Indicators คือ รายได้ที่ได้รับ

การเลือกใช้ตัวชี้วัด วิเคราะห์และตรวจสอบตัวชี้วัดโดยพิจารณาจากการวัดผลออกมาเป็นตัวเลขได้หรือไม่ และข้อมูลจะต้องเก็บจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโครงการเท่านั้น

การประเมินมูลค่าผลลัพธ์ มูลค่าผลลัพธ์จะพิจารณาจาก 2 มิติ

<p>มติที่ 1 การกำหนดค่าแทนทางการเงินโดยอ้างอิงจากงานวิจัยทางเศรษฐศาสตร์ การอ้างอิงค่าแทนทางการเงินจากการวิจัย ซึ่งมักจะใช้กับโครงการที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม การฟื้นฟูทางธรรมชาติ เนื่องจากผลลัพธ์ของโครงการเหล่านี้ไม่สามารถใช้วิธีวัดจากราคาตลาด หรือผู้ให้ค่าตอบก็ไม่สามารถตอบเองได้อย่างชัดเจนว่ามีมูลค่าเท่าไร</p> <p>มติที่ 2 การกำหนดค่าแทนทางการเงินโดยวิเคราะห์ผ่านตลอด การใช้ราคาตลาดหรือราคากลางที่เห็นได้ชัดเจน จะใช้ในกรณีที่ผลลัพธ์นั้นมีมูลค่าชัดเจนซึ่งจะต้องเป็นตัวเลขหรือราคาที่มาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับที่มีการซื้อขายจริง เช่น ราคาพืชผลทางการเกษตร ราคาคอร์สเรียน ราคาอุปกรณ์การเรียน ราคาวัตถุดิบสำหรับการทำอาหาร</p> <p>4. ปรับมูลค่าผลลัพธ์ตามกรณีฐาน (Adjust impact) ทำให้ทราบถึงมูลค่าที่แท้จริงที่เกิดจากการทำโครงการ เพื่อเป็นการป้องกันการอวดอ้างมูลค่าของโครงการเกินจริง สร้างความเชื่อมั่นและความน่าเชื่อถือให้แก่โครงการ</p> <p>Deadweight : ผลลัพธ์ส่วนเกินที่จะเกิดขึ้นอยู่ดี ต่อให้ทางโครงการนี้ไม่ได้เข้ามาดำเนินงานด้วย</p> <p>Attribution : ผลจากปัจจัยอื่นร่วมด้วย กล่าวคือสัดส่วนผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นนั้นเป็นสัดส่วนจากการดำเนินงานของโครงการเท่านั้น</p> <p>Displacement : ผลลัพธ์เชิงบวกสำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มหนึ่ง ถูกชดเชยด้วยผลลัพธ์เชิงลบสำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากกลุ่มอื่น</p> <p>Drop off : จะใช้ในกรณีที่แนวโน้มที่กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย</p> <p>5. คำนวณมูลค่าผลตอบแทนการลงทุนทางสังคม (SROI ratio) แปลงค่าผลลัพธ์ทางสังคมที่ได้จากการลงทุนให้เป็นมูลค่าเป็นปัจจุบันและนำมาคำนวณเป็นมูลค่าผลตอบแทนทางสังคม $SROI\ ratio = \frac{Total\ value}{Total\ input}$</p> <p>6. บูรณาการสู่การสื่อสาร รายงานผลและการนำไปประยุกต์ใช้ ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและเผยแพร่ข้อมูลค่าผลตอบแทนทางสังคมแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือเผยแพร่สู่ภายนอกสำหรับผู้สนใจ</p> <p><u>ประโยชน์ที่ได้รับ</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ได้รับความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลกระทบทางสังคม และการประเมินผลตอบแทนทางสังคม 2. ได้ลองฝึกปฏิบัติและเห็นตัวอย่างจากโครงการอื่นๆ
--

นำความรู้ที่ได้รับมาใช้ปรับปรุงการทำงาน ดังต่อไปนี้	
หัวข้อการปรับปรุง / พัฒนา	รายงานผลการปรับปรุง/ พัฒนา ภายในวันที่

ข้อเสนอแนะอื่นๆ(ถ้ามี)

ผู้รายงาน..... ศุภลักษณ์ ผลแก้ว.....
(นางสาวศุภลักษณ์ ผลแก้ว)
บรรณารักษ์
วันที่.....12 มีนาคม 2567.....

ความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่าย

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวธนกร พึ่งพาพงศ์)

หัวหน้าห้องสมุดองค์กรักซ์

วันที่..... 1 3 0 3 2 4 .....

ความคิดเห็นของผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง

.....
รับทราบ
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์วรพล อร่ามรัศมีกุล)

ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง

วันที่..... 15 มี.ค. 2567 .....

- หมายเหตุ :
1. จัดทำรายงานฯ หลังจากเข้าร่วมประชุม/ อบรม/สัมมนา /ศึกษาดูงาน ภายใน 15 วันทำการ เสนอหัวหน้าฝ่าย
  2. หัวหน้าฝ่ายเสนอความเห็น ภายใน 3 วันทำการ และเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง
  3. แจ้งผู้รายงานทราบ และจัดเก็บเข้าแฟ้มรายงานการเข้าประชุม/ อบรม/สัมมนา /ศึกษาดูงาน
  4. หัวหน้าฝ่ายติดตามผลการปรับปรุงพัฒนา
  5. หัวหน้าฝ่ายรายงานผลการปรับปรุงพัฒนาให้ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลางได้ทราบ